

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Arbetstidsförkortning – Motionerna A57–A87 med utlåtanden

Motion A57

Avdelning 4 Södra Västerbotten

Arbetstidsförkortning

Rörelsen har under överskådlig tid ansett att en arbetare behöver tid över efter arbetsdagens slut för återhämtning, familjeliv, bildning osv., med det övergripande syftet att kunna skapa ett starkt samhälle. Vi har ett mål sedan 1995 att uppnå 100 timmars arbetstidsförkortning per år.

Produktivitetsökningar är melodin som gjort att industrin fyller orderböckerna till brädden. Det har även fyllt aktieägarnas fickor till brädden, oavsett hur många par byxor de ägt.

Våra löner har ökat måttligt, för samhällets skull har vi genom Industriavtalet säkerställt reallöneökningar.

Vi påstår att färre gör fler arbetares jobb i dag, och ingen kan motbevisa detta. Hur kan det komma sig att när nötningen på arbetskraften ökar, så görs det inget åt det ökade underhållsbehovet?

Vi behöver återhämtning – det är i dagsläget ett lika stort krav bland våra medlemmar som årliga löneökningar. Detta för att behovet är så stort. Vi behöver något att samlas kring i avtalsrörelsen. Något att kämpa för – tillsammans!

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag

att lägga fram en strategi för hur arbetstidsförkortningen med framgång ska kunna läggas som avtalskrav.

Utlåtande, motion A57

Förbundsstyrelsens uppfattning är att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tid-bank, livsarbetstidspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramar för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Strategin är att arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion A58

Sektionen i Karlskrona avdelning 46 Blekinge

Arbetstidsförkortning

Metalls mål från 1995 om 100 timmars arbetstidsförkortning har hamnat i skymundan i flertalet avtalsrörelser.

Syftet med arbetstidsförkortningen är att minska årsarbetstiden och att medlemmarna själva efter behov ska få styra sin fritid. Detta syfte måste åter sättas i fokus eftersom det nu missbrukas genom att man tar ut arbetstidsförkortningen i pengar i stället för ledighet.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att åter sätta målet om 100 timmars arbetstidsförkortning i fokus

att arbetstidsförkortningen ska tas ut i ledighet

att arbetstidsförkortningen inte ska kunna tas ut i pengar

att arbetstidsförkortningen ska minska årsarbetstiden.

Utlåtande, motion A58

Förbundsstyrelsens uppfattning är att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tid-bank, livsarbetspremie eller deltidspensionspremie. Förbundsstyrelsen håller med om att omvandling av arbetstidsförkortning till pengar inte följer syftet med arbetstidsförkortningen. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska tas ut i ledighet, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramarna för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse 1:a och 2:a att-satserna beaktade, att överlämna 3:e att-satsen till avtalsrådet och att avslå 4:e att-satsen.

Motion A59

Avdelning 38 Östra Småland

Arbetstidsförkortning

Vi önskar en utökning av arbetstidsförkortningen. Skiftgående personal får inte full arbetstidsförkortning på grund av att en stor del av arbetstidsförkortningen är utlagd som arbetstid.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att arbetstidsförkortningen utökas och att den inte kan omvandlas i pengar utan bara i tid.

Utlåtande, motion A59

Förbundsstyrelsens uppfattning är att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tid-bank, livsarbetspremie eller deltidspensionspremie. Förbundsstyrelsen håller med om att omvandling av arbetstidsförkortning till pengar inte följer syftet med arbetstidsförkortningen. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramarna för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller.

Förbundsstyrelsen anser att motionen ska överlämnas till avtalsrådet för övervägande och prioritering bland andra angelägna avtalskrav.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att överlämna motionen till avtalsrådet.

Motion A60

Klubben vid Akzo Nobel SC, Emhart Glass Sweden AB, HPGAB, Imerys Mineral AB, Pichano Stockvik AB, Rylander Bil AB avdelning 6 Mellersta Norrland

Arbetsrättsliga frågor

Vi vill ha mer makt över vår fritid.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att arbetstidsförkortningen utökas till 104 timmar och att lika villkor ska gälla för alla avtalsområden.

Utlåtande, motion A60

Förbundsstyrelsens uppfattning är att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning kvarstår tills målet är uppnått. Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tidbank, livsarbetstidspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramarna för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur man lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller, där förbundsstyrelsen i nuläget anser att utbyggnaden av delpensionspremier ska prioriteras.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion A61

Avdelning 15 Stockholms län

Förkortning av arbetsdagen

Produktiviteten i vårt land har ständigt ökat sedan 1980-talet, likaså har Sveriges BNP fördubblats. Dock ser vi arbetare inte dessa framsteg i vår vardag. Tempot på arbetsplatserna ökar och den psykiska ohälsan är ett växande problem.

Flera arbetsplatser inom industrin, och även inom vården, har infört kortare arbetsdagar med lycka. Personalen mår bättre både fysiskt och psykiskt. Båda parter skulle gynnas av en kortare arbetsdag. En kortare arbetsdag är framtiden.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att öka arbetstidsförkortningen

att Sverige på sikt inför sex timmars arbetsdag.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Utlåtande, motion A61

Enligt förbundsstyrelsens uppfattning är det inte ett prioriterat mål att införa sex timmars arbetsdag. En förkortning av arbetstiden till sex timmar från nuvarande åtta skulle innebära en direkt inkomstsänkning med 25 procent. Ett införande av sex timmars arbetsdag med bibehållen lön skulle på motsvarande sätt innebära att löneutrymmet skulle belastas med ytterligare minst 33 procent. Något utrymme för reallöneökningar eller andra värdeförbättringar i kollektivavtalen skulle då inte finnas inom överskådlig tid. Förbundsstyrelsens uppfattning är i stället att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå.

Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Det kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tid-bank, livsarbetsstidspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramarna för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse 1:a att-satsen beaktad och att avslå 2:a att-satsen.

Motion A62

Klubben vid Adecco Sweden AB avdelning 3 Norra Västerbotten

Sex timmars arbetsdag

Samhället har gång på gång påpekat att vi måste arbeta längre än vad vi gör i dag för att klara det pensionssystem som finns. Det finns goda exempel på att minskad arbetstid har utmynnat i bättre hälsa för de anställda.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att sex timmars arbetsdag införs.

Motion A63

Medlem Östen Andersson avdelning 3 Norra Västerbotten

Sex timmars arbetsdag

Produktiviteten i vårt land har ökat ständigt sedan 1980-talet. Likaså har Sveriges BNP fördubblats. Dock ser vi arbetare inte dessa framsteg i vår vardag. Tempot på arbetsplatserna ökar och den psykiska ohälsan är ett växande problem.

Det är tid att arbetarklassen tar kontroll över rikedomarna som skapats i vårt land och omsätter dessa i kortare arbetstid. På ett äldreboende i Göteborg har sextimmarsdag prövats med goda resultat. Personalen mår bättre både fysiskt och psykiskt. En kortare arbetsdag är framtiden.

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att Sverige inför sex timmars arbetsdag.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Motion A64

SKF Verkstadsklubb avdelning 36 Göteborg

Sex timmars arbetsdag

Trots en ständig produktivitetsökning har vi inte förkortat normalarbetstiden på länge.

Många medlemmar slits ut i förtid i alltmer slimmade organisationer. Kraven ökar också på att vi ska jobba allt högre upp i åldrarna. Men i verkligheten är snittåldern på pensionsuttaget för LO-kollektivet 63 år. Vi vill ha en omfördelning av det värde vi skapar och att fler ges chansen att verkligen klara att arbeta åtminstone till 65 år.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att införa sex timmars arbetsdag.

Motion A65

Avdelning 47 Östra Skåne

Sex timmars arbetsdag

Många jobb i dag är tuffa både fysiskt och psykiskt och då är det bättre att jobba kortare tid. Man har då längre tid att återhämta sig mellan arbetspassen. Fler jobb skapas och man får effektivare arbetspass om man ändrar från åtta timmars arbetsdag till sex timmars arbetsdag. Kostnaden ökar eventuellt lite för företagen på kort sikt, men det skulle frigöra tid för träning som en del företag redan i dag lagt in i arbetstiden. Friskare medarbetare med givande fritidsintressen ökar produktiviteten på arbetsplatserna.

LO:s medlemmar är i dag utslitna vid 62 års ålder. Vi behöver i framtiden jobba längre, till 67 eller 69 år.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att sex timmars arbetsdag införs som normalarbetstid i kollektivavtalen.

Motion A66

Medlem Tony Ströbeck avdelning 48 MittSkåne

Sex timmars arbetsdag

I dag ser vi ett samhälle med stor arbetslöshet, framför allt bland våra ungdomar. Samtidigt ser vi mycket övertidsarbete för dem som har ett jobb. Stressrelaterade sjukdomar ökar med utbrändhet och långtidssjukskrivningar som följd.

Lång arbetslöshet eller långa sjukskrivningar ökar de sociala kostnaderna och köpkraften minskar i samhället. Vi måste skapa ett mer hållbart samhälle med fler i arbete och färre sjukskrivningar så att de sociala kostnaderna minskar och köpkraften ökar.

Med sex timmars arbetsdag skulle vi få fler i arbete, mindre övertid och minskande sjukskrivningar. Ett tryggare samhälle med mindre stress.

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att driva frågan om sex timmars arbetsdag för fler i arbete och ett tryggare samhälle med mindre stress.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Motion A67

Medlem Benny Frostensson avdelning 48 MittSkåne

Sex timmars arbetsdag

Många jobb i dag är tuffa både fysiskt och psykiskt och då är det bättre att jobba kortare tid. Man har då längre tid att återhämta sig mellan arbetspassen. Fler jobb skapas och man får effektivare arbetspass om man ändrar från åtta timmars arbetsdag till sex timmars arbetsdag. Kostnaden ökar eventuellt lite för företagen på kort sikt, men det skulle frigöra tid för träning som en del företag redan i dag lagt in i arbetstiden. Friskare medarbetare med givande fritidsintressen ökar produktiviteten på arbetsplatserna.

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att sex timmars arbetsdag införs som normalarbetstid i kollektivavtalen.

Motion A68

Avdelning 18 Örebro län

Sex timmars arbetsdag

Historiskt har vi sänkt arbetstiden i lag och höjt livskvaliteten för befolkningen, men sedan 1971 har ingenting hänt. Vi har många som är arbetslösa och vi har arbetsplatser där tunga lyft och ohälsosam stress slår ut de anställda. Sjuktalet ökar.

På flera platser i landet har sex timmars arbetsdag införts på försök. De utvärderingar man sett hittills pekar på förbättrad livskvalitet, minskad sjukskrivning och bättre kvalitet i arbetet.

Frågan om arbetstidsförkortning är i allra högsta grad en arbetsmarknadspolitisk åtgärd, även när det kommer till frågan om arbetslöshet. I dag har vi en orimligt hög arbetslöshet. Vid ett införande av en sextimmarsdag kommer det krävas att nya arbetare fyller upp platserna som kommer att uppstå, och dessa kan komma att bli många vid en sådan förändring.

Vi tycker att det är dags att ta nästa steg mot sex timmars arbetsdag med bibehållen lön.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att nästa steg mot sex timmars arbetsdag med bibehållen lön tas.

Utlåtande, motionerna A62–A68

Enligt förbundsstyrelsens uppfattning är det inte ett prioriterat mål att införa sex timmars arbetsdag. En förkortning av arbetstiden till sex timmar från nuvarande åtta skulle innebära en direkt inkomstsänkning med 25 procent. Ett införande av sex timmars arbetsdag med bibehållen lön skulle på motsvarande sätt innebära att löneutrymmet skulle belastas med ytterligare minst 33 procent. Något utrymme för reallöneökningar eller andra värdeförbättringar i kollektivavtalen skulle då inte finnas inom överskådlig tid. Förbundsstyrelsens uppfattning är i stället att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå.

Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Det kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tidbank, livsarbetsstidspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramar för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionerna.

Motion A69

Klubben vid Akzo Nobel SC, Emhart Glass Sweden AB, HPGAB, Imerys Mineral AB, Pichano Stockvik AB, Rylander Bil AB avdelning 6 Mellersta Norrland

Arbetsrättsliga frågor

Vi vill ha mer makt över vår fritid.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att veckoarbetstiden sänks till 36 timmar.

Utlåtande, motion A69

Förbundsstyrelsens uppfattning är att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tid-bank, livsarbetstidspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramar för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller, där förbundsstyrelsen i nuläget anser att utbyggnaden av delpensionspremien ska prioriteras.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion A70

Avdelning 26 Östergötland

Arbetstid

År 1919 infördes åtta timmars arbetsdag i Sverige. Året därpå, 1920, kom 48-timmarsveckan. Vi fick vänta ända fram till 1970 innan vi fick 40 timmars arbetsvecka. Arbetstidslagen som begränsar arbetsgivarnas rätt att kräva längre och fler arbetsdagar är utformad som en skyddslag, men den kompletteras även av andra lagar som garanterar att man ska kunna kombinera arbete, barn och familj.

Starkt styrda och hårt slimmade organisationer med löpande band är tyvärr högsta mode inom arbetslivet i dag. Dessa arbetsplatser präglas av maximalt resursutnyttjande, inte minst när det gäller personalen. Arbetet utförs ofta under stark tidspress och stress vilket sliter på de anställda såväl psykiskt som fysiskt. Det är därför av stor betydelse att de anställda får tillräcklig möjlighet till återhämtning mellan arbetspassen.

För att vi ska få ett friskare samhälle i framtiden borde vi titta på en annan arbetstid per vecka, eftersom den inte har ändrats sedan 1970-talet. Ska vi sikta mot framtiden och få fler att dela på bördan så är det dags att titta på 35 timmars veckoarbetstid. Folk kommer att må bättre, få mer tid med familjen och sjukskrivningarna kommer att minska.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att i alla instanser i samhället driva frågan om införande av 35 timmars arbetsvecka.

Motion A71

Avdelning 4 Södra Västerbotten

Kortare arbetsdagar

En hel del forskning är gjord på området arbetstid. Mathiassen och Winkel fann att reducerad arbetstid medförde mindre belastning i repetitivt fabriksarbete (Mathiassen SE, Winkel J. Physiological comparison of three interventions in light assembly work: reduced work pace, increased break allowance and shortened working days. *Int. Arch. Occup. Environ. Health* 1996;68:94–108).

En reduktion från 39 timmars arbete i veckan till 30 timmars arbete visade att framför allt den sociala livssituationen förbättrades.

Arbetstagarna fick mer tid för umgänge med familj och vänner samt för olika fritidsaktiviteter. Förekomsten av trötthet och dålig sömnkvalitet minskade för gruppen, som fick reducerad arbetstid jämfört med en kontrollgrupp som arbetade 38 timmar per vecka både före och efter arbetstidsförändringen.

Se även (Akerstedt T, Olsson B, Ingre M, Holmgren M, G. K. A 6-hour working day – effects on health and well-being. *Journal of Human Ergology* 2001;30:197–202).

I många år har vi hört att vi inte har råd med kortare arbetsdagar, det är inte genomförbart, det tar av löneanspråket osv.

Dåtidens förkämpar för åtta timmars arbetsdag hade sina argument för en kortare arbetstid. Ett starkt argument var det faktum att arbetets produktivitet mångdubblats under industrins framväxt. ”En arbetare är med nutidens arbetsmedel i stånd att frambringa lika stor produktmängd som förr 10 och 100. Härav är den materiella möjligheten för en kortare arbetstid gifven, och vår öfvertygelse är att redan nu en arbetsdag på 8 timmar skulle fullt kunna fylla samhällets behof.”

Dessutom skulle en kortare arbetsdag innebära att arbetarnas kroppar höll längre, och samtidigt skulle reservarmén av arbetskraften, de arbetslösa, minska. (Det var ett viktigt argument, då de många arbetslösa bidrog till att arbetarnas löner och arbetsvillkor hölls tillbaka.) Sist men inte minst skulle en förkortning av arbetstiden ge arbetaren tid och kraft att bilda sig, hinna tänka. Det skulle göra hela samhället starkt.

Att människan ska arbeta just 40-timmarsvecka är inte en naturlag. Det handlar om en siffra som vi har kommit överens om tillsammans. Det går att komma överens om en annan siffra. Det är helt möjligt att fördela arbetet på annat sätt.

I Frankrike jobbar man nu 35-timmarsveckor.

Att korta ned arbetsdagarna skulle lösa många problem med arbetslöshet och livskvalitet och innebära att vi orkar jobba längre in i ålderdomen, och framför allt orkar leva ett drägligt liv efter arbetets slut. Kortare arbetsdagar är inte en utopi, det är framtidens melodi.

Detta skulle ge oss, våra barn och barnbarn en helt annan möjlighet till hälsa och balans i livet än vad dagens arbetsliv erbjuder.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att det i lag och avtal regleras att heltidsarbetstiden kortas ned från åtta timmar per arbetsdag, med bibehållen lön.

Utlåtande, motionerna A70 och A71

Förbundsstyrelsens uppfattning är att arbetstidsförkortning ska regleras genom kollektivavtal och att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tidbank, livsarbetsdelpremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramarna för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller, där förbundsstyrelsen i nuläget anser att utbyggnaden av delpensionspremien ska prioriteras.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionerna.

Motion A72

Avdelning 22 Sörmland

Ökad arbetstidsförkortning för skiftarbetare

Skift sliter på kroppen. Samtidigt ska vi arbeta längre upp i åldrarna. Därför behöver vi ha arbetstidsförkortning under verksamt arbetsliv. Delpensionen är en separat fråga.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att skiftarbete ska generera mer arbetstidsförkortning.

Motion A73

Avdelning 13 Bergslagen

Arbetstidens längd

I Stål- och metallavtalet finns en beräkningsform för framräkning av arbetstidslängden/årsarbetstiden. Denna har inte förändrats på många år. Veckoarbetstiden för daggående personal har reducerats under flertalet avtalsrörelser.

Inom Stål- och metallavtalet har under många år använts en så kallad snurra för att beräkna alla skiftformer som finns. I denna snurra finns det angivet hur mycket kortare arbetstid som de olika skiftschemana ska innehålla, snurran tar där hänsyn till hur mycket ob-tider som finns.

För skiftgående personal kan flera oberoende undersökningar påvisa att hälsan tar skada. Det är ofta minimalt bemannat på våra fabriker, vilket resulterar i svårigheter för många att kunna gå ned i arbetstid eller jobba dagtid.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att via kollektivavtalsförhandling driva frågan om kortare arbetstid för skiftgående personal.

Utlåtande, motionerna A72 och A73

Frågan om arbetstidsförkortning för skiftarbetare har förbundet drivit genom LO sedan början av 1970-talet. I mitten av 1970-talet träffades överenskommelse mellan LO och SAF om att skiftarbetare successivt skulle få en kortare veckoarbetstid genom att arbetstid i schemat för natt- och veckoslutsarbete reducerade veckoarbetstiden. Detta innebar exempelvis att intermittent treskift fick 38 timmars veckoarbetstid och kontinuerligt treskift fick 36 timmars veckoarbetstid per helgfri vecka.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Detta fortsatte med ett nytt avtal för att korta arbetstiden för tvåskiftsarbetare som inte arbetar natt eller veckoslut men ändå har ett påfrestande skiftarbete. Avtalet innebar att veckoarbetstiden successivt trappades ned från 40 till 38 timmar eller gav arbetaren två timmars kompensationsledighet per arbetad tvåskiftsvecka från 1988.

Nästa steg av arbetstidsförkortning inleddes i avtalsrörelsen 1995 och förbundsstyrelsens inriktning har därefter varit att avtalskraven har ställts för att utveckla arbetstidsförkortningen gemensamt för samtliga arbetstidsformer.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionerna beaktade.

Motion A74

Avdelning 13 Bergslagen

Arbetstidsförkortning för skiftarbete

Då det är svårare att dela ut löneförhöjning kan man i stället dela ut mer ledighet. Mer arbetstidsförkortning till skiftarbetare kan vara fördelaktigt. Företagen kan vinna på att ha fler anställda som delar på arbetstiden eftersom det innebär minskad sjukfrånvaro och ökad trivsel på jobbet.

Förslitningsskador på grund av skiftarbete är vanligt. Mindre arbetstid och mer vila för kroppen skapar förutsättningar för rekreation och ett hälsosammare liv.

Ett jämlikare samhälle byggs på att man ska ha möjlighet att dela på arbetet även i hemmet. Detta kan vara svårt om båda föräldrarna jobbar skift. För att få vardagens arbetsliv och fritidsaktiviteter att gå ihop är det lättare om man har möjlighet att arbeta sex-timmarsskift.

I samhället finns det fortfarande många arbetslösa. Genom att förkorta skiftgången kan fler få arbete inom industrin när vi delar på arbetstiden.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att veckoarbetstiden för skiftarbetare ska vara 30 timmar.

Utlåtande, motion A74

Frågan om arbetstidsförkortning för skiftarbetare har förbundet drivit genom LO sedan början av 1970-talet. I mitten av 1970-talet träffades överenskommelse mellan LO och SAF om att skiftarbetare successivt skulle få en kortare veckoarbetstid genom att arbetstid i schemat för natt- och veckoslutsarbete reducerade veckoarbetstiden. Detta innebar exempelvis att intermittent treskift fick 38 timmars veckoarbetstid och kontinuerligt treskift fick 36 timmars veckoarbetstid per helgfri vecka.

Detta fortsatte med ett nytt avtal för att korta arbetstiden för tvåskiftsarbetare som inte arbetar natt eller veckoslut men ändå har ett påfrestande skiftarbete. Avtalet innebar att veckoarbetstiden successivt trappades ned från 40 till 38 timmar eller gav arbetaren två timmars kompensationsledighet per arbetad tvåskiftsvecka från 1988.

Nästa steg av arbetstidsförkortning inleddes i avtalsrörelsen 1995 och förbundsstyrelsens inriktning har därefter varit att avtalskraven har ställts för att utveckla arbetstidsförkortningen gemensamt för samtliga arbetstidsformer.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Motion A75

Medlem Juha Kupari avdelning 6 Mellersta Norrland

Permissionsrätten

För att hinna med i livets skiftningar, till exempel vid flytt, så räcker inte tiden till, man får stressa och slita. Arbetsplatsen kan bli lidande om man måste sjukskriva sig för till exempel diskbråck eller annan skada.

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att utöka permissionsrätten till fler timmar (dagar).

Utlåtande, motion A75

Förbundsstyrelsens uppfattning är att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tid-bank, livsarbetsstidspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramar för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsens uppfattning är att eventuellt utrymme till arbetstidsförkortning bör prioriteras till att fortsätta bygga ut redan befintliga modeller i våra kollektivavtal.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion A76

Avdelning 47 Östra Skåne, 48 MittSkåne, 49 Nordvästra Skåne

Permission Teknikavtalet IF Metall

I Teknikavtalet IF Metall § 11 mom. 1 står det att: *Permission är ledighet med bibehållen lön under högst en dag. Vid nära anhörigs begravning kan permissionen dock också ges för högst två resdagar.*

Alla medlemmar har inte råd att vara med när deras anhöriga blir svårt sjuka. Ibland är det så att en nära anhörig bor långt bort och då kan det vara bra att få möjlighet till resdagar även vid dödsfall eller svårt sjukdomsfall.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att Teknikavtalet IF Metall ändras så att ordet hemmaboende stryks ur raden ”Plötsligt svårt sjukdomsfall hos hemmaboende nära anhörig” då denna permission ska gälla samtliga nära anhöriga

att det i Teknikavtalet IF Metall införs rätt till permission för två resdagar vid nära anhörigs död eller svårt sjukdomsfall.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Motion A77

Avdelning 26 Östergötland, 33 Vätterbygden, 43 Kronoberg

Permission

Tiderna förändras och även vad som är brukligt i samband med begravning. Det är inte ovanligt att en begravning följs av urnnedläggning vid ett senare tillfälle. Det finns även alternativ till urnnedläggning, till exempel att ha en avskedsceremoni i minneslund.

Vi vill ge de anhöriga bättre förutsättningar att kunna följa sina nära och kära hela vägen till den sista vilan.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att den inledande texten i Teknikavtalet § 11 mom. 1 ändras till ”permission under sammanlagt högst en dag”

att under punkten ”Nära anhörigs begravning” i Teknikavtalet § 11 mom. 1 ändra texten till ”Nära anhörigs begravning och/eller urnnedläggning och/eller annan avskedsceremoni”.

Motion A78

Avdelning 22 Sörmland

Permission

Vid nära anhörigs död och begravning är det mycket som ska beslutas och ske på kort tid, vilket kan vara påfrestande om kretsen av närstående är liten och avstånden till den avlidnes hemort är långa. I våra avtal är möjligheten till permission vid nära anhörigs död och begravning mycket begränsad. Tid till planering av begravning, bouppteckning och arvskifte saknas.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att utöka permissionsdagarna vid nära anhörigs död och begravning

att ge förutsättningar till utökad permission så att anställd med anhöriga utomlands får likvärdiga förutsättningar.

Utlåtande, motionerna A76–A78

Permission är en form av arbetstidsförkortning. Förbundsstyrelsens uppfattning är att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tidbank, livsarbetspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramarna för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsens uppfattning är att eventuellt utrymme till arbetstidsförkortning bör prioriteras till att fortsätta bygga ut redan befintliga modeller i våra kollektivavtal.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionerna.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Motion A79

Avdelning 6 Mellersta Norrland

30 dagars semester

Vi vill ha mer makt över vår fritid.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att semesterrätten byggs ut till 30 dagar.

Motion A80

Avdelning 2 Norrbotten, 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten

Semesterdagar

Vi hade fler semesterdagar på gång på 1990-talet, men de försvann när ekonomin blev sämre. Nu är det dags att vi får fler semesterdagar.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att vi ska få fler semesterdagar.

Motion A81

Medlem Per-Göran Skoog avdelning 6 Mellersta Norrland

Semester

Det har blivit stressigare på arbetet och pressen är högre än tidigare. Därför behövs mer återhämtning än de fem semesterveckor som vi har i dag.

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att fler semesterdagar införs utöver de fem semesterveckor som finns i dag.

Motion A82

Medlem Mikael Modig avdelning 48 MittSkåne

Mer semester

I dagens slimmade organisationer som ska producera mer och mer ökar behovet av mer ledighet. Speciellt när man i våra avtal har börjat dra in på tidbank och öka flexibiliteten kring arbetstiden och dess förläggning.

Genom att öka antalet semesterdagar med en dag vart femte år efter fyllda 40 år ökar möjligheten till att vi inom industrin orkar vara kvar på våra arbetsplatser även efter 65 års ålder. Vi måste tillsammans försöka hitta lösningar om vi ska kunna vara kvar på våra arbetsplatser tills vi blir 67–69 år innan vi tar ut vår pension.

Visst skulle det bli dyrare för arbetsgivarna, men förslitningsskadorna skulle minska om man kunde fördela sin lediga tid på fler tillfällen.

Vi vet också att arbetsgivarorganisationerna redan i dag vill öka flexibiliteten kring arbetstiderna. Rimligt borde vara att man i så fall inte byter flexibiliteten mot pengar i avtalen utan mot annan ledig tid.

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att driva frågan om utökad semester med en dag extra vart femte år efter att man fyllt 40 år.

Motion A83

Avdelning 2 Norrbotten, 4 Södra Västerbotten, 5 Höga Kusten

Öka antalet semesterdagar

Den 24 augusti 1992 var den så kallade svarta måndagen, med valutaoro på världens börser. Den 26 augusti höjdes marginalräntan av Riksbanken från 13 till 16 procent. Finansminister Wibble förklarade att regeringen inte tänkte föra någon veckopolitik med anledning av detta. Den 9 september steg marginalräntan till 24 procent och den 16 september till 500 procent.

Det första krispaketet kom till efter förhandlingar mellan den borgerliga regeringen och Socialdemokraterna och presenterades den 20 september 1992. Det andra krispaketet presenterades den 30 september 1992 och där ingick bland annat slopande av två semesterdagar.

Sveriges ekonomi är stark och vår tillväxt är en av de högsta i världen.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att återföra de två förlorade semesterdagarna.

Motion A84

Avdelning 13 Bergslagen

Hög tid prioritera kravet på sex veckors semester

Industriarbetarna halkar efter i semesterfrågan. Trots en utveckling mot allt tuffare prestationskrav, rationaliseringar, ökade produktivitetskrav och oregelbundna arbetstider har i dag en svensk industriarbetare bland de sämsta villkoren gällande semester.

Den sammanhängande sommarsemestern är i dag hotad. Globaliseringen gör att produktionen i allt högre grad bedrivs året runt utan sommaruppehåll. Den gamla hederliga industrisemestern, salig i åminnelse, finns inte längre och i dagens slimmade organisation blir vår rätt till en lång sammanhängande semesterledighet alltmer ifrågasatt från arbetsgivarhåll. Medicinskt krävs 3–4 veckors sammanhängande ledighet för att kroppen ska få möjlighet att varva ned och för att bryta till exempel skiftcykelmönster gällande sömn och mage.

Det är dags att stärka semesterrätten!

För oss som var i arbetslivet på 1980-talet var den successivt införda sjätte semesterveckan en välkommen reform. Vi hann få 28 dagars semester innan diverse krispaket avskaffade dessa nya dagar i slutet på 1980-talet, med löftet att dessa skulle återinföras så snart ekonomin så tillät. Det är 25 år sedan nu!

Det är hög tid att IF Metall åter prioriterar kravet på sex veckors semester.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att rätt till sex veckors semester införs i semesterlagen.

Utlåtande, motionerna A79–A84

Förbundsstyrelsens uppfattning är att arbetstidsförkortning ska regleras genom kollektivavtal och att målet om 100 timmars arbetstidsförkortning ska kvarstå. Formerna för hur vi

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden. Målet kan uppnås med avtal om exempelvis tid till tidbank, livsarbetstidspremie eller deltidspensionspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Inom ramarna för arbetstidsförkortning har också de lokala parterna möjlighet att avtala om hur de lokalt vill använda sig av utrymmet, exempelvis genom att korta veckoarbetstiden i arbetstidsschemat.

Förbundsstyrelsen anser det inte önskvärt att fastslå endast en modell för arbetstidsförkortning. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionerna.

Motion A85

Medlem Leine Johansson avdelning 38 Östra Småland

Heltid en rättighet, deltid en möjlighet

I den allt mer uppskruvade och stressade värld vi lever i, är möjligheten att själv påverka sin situation begränsad.

Heltid är oftast ett krav inom industrin för att få behålla sin anställning. Fler vill nu själva kunna påverka hur livet ska vara, där fritid, familj och egen tid prioriteras mer och mer. Att pensionen påverkas vet alla, och ska naturligtvis informeras om innan, men många kanske prioriterar att leva nu.

Jag föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att ge möjlighet för arbetare att kunna gå ned i tid.

Utlåtande, motion A85

Arbetstagare som är föräldrar har med stöd av föräldraledighetslagen möjlighet att gå ned i arbetstid till dess att barnet fyller 8 år. Från 60 års ålder finns möjlighet att gå ned i tid genom de överenskommelser om deltidspension som finns i våra kollektivavtal. I våra kollektivavtal finns det också möjlighet för arbetstagare, oavsett ålder, att träffa individuell överenskommelse om deltidsanställning med arbetsgivaren.

Förbundsstyrelsens uppfattning är att heltid ska utgöra norm på svensk arbetsmarknad och ser det därför inte som önskvärt att öppna upp våra kollektivavtal för ytterligare deltidsanställningar.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att anse motionen beaktad.

Motion A86

Avdelning 4 Södra Västerbotten

Deltidspension

Arbetet med deltidspension är viktigt för att vi ska orka leva ett värdigt liv efter att vi har gått i pension.

Vi måste ha för avsikt att inte själva betala för våra förbättringar, genom att till exempel ta från hårt införhandlad arbetstidsförkortning och därmed förlänga dagarbetstiden. Ska det vara ett givande och tagande så är det dags att arbetsgivarna börjar ge tillbaka!

Dagordningens punkt 17 – Vår arbetsplats

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att deltidspensionssystem inte per definition kan räknas in i arbetstidsförkortningen

att genom facklig-politisk samverkan verka för att införa deltidspensionssystemet på hela arbetsmarknaden.

Utlåtande, motion A86

Förbundsstyrelsens uppfattning är att formerna för hur vi uppnår målet med 100 timmars arbetstidsförkortning varierar mellan våra olika avtalsområden, här ingår även deltidspensionssystem. Målet kan också uppnås med avtal om exempelvis tid till tidbank eller livsarbetsvidspremie. Syftet med de olika konstruktionerna är att de ska leda till arbetstidsförkortning, nu eller senare i arbetslivet. Att undanta deltidspension som en av modellerna för arbetstidsförkortning anser inte förbundsstyrelsen önskvärt. Arbetstidsförkortningen i våra olika kollektivavtal bör i stället fortsätta att byggas ut med redan befintliga modeller. Förbundsstyrelsen anser att deltidspensionssystemet bör regleras i kollektivavtal och inte genom lagstiftning.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att avslå motionen.

Motion A87

Avdelning 3 Norra Västerbotten, 4 Södra Västerbotten

Deltidspension

Eftersom vi lever längre kommer vi att behöva jobba längre upp i åldrarna för att få pensionen att räcka till på samma sätt som den gjort tidigare. Därför blir deltidspensionen allt viktigare när den allmänna pensionsnivån sjunker.

Många av IF Metalls medlemmar oroar sig för hur de ska orka hela arbetslivet med snabbare takt och högre krav. Andra vill jobba 100 procent så länge de kan. Oavsett vad man som anställd skulle vilja, är deltidspension en lösning som kompenserar de sjunkande pensionsnivåerna och samtidigt ger individen möjlighet att gå ned i arbetstid när hen närmar sig pensionsåldern.

Vi föreslår kongressen besluta ge förbundsstyrelsen i uppdrag att verka för

att driva frågan om att införa deltidspension på alla avtalsområden.

Utlåtande, motion A87

Förbundsstyrelsen beslutade inför 2013 års riksavtalsförhandlingar att kravet om rätten att gå i deltidspension från 60 års ålder och att införa en deltidspensionspremie var ett gemensamt förbundskrav för hela IF Metall. Det finns två avtalsområden där deltidspension inte har drivits som avtalskrav: Bemanningsavtalet och Samhallavtalet, som ägs gemensamt av LO:s medlemsförbund. Detta innebär att hänsyn måste tas till de olika branscher där Bemanningsavtalet tillämpas, till de olika förbundens prioriteringar och att Samhallavtalet omfattar en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Förbundsstyrelsens uppfattning är att möjligheten till deltid i pensioneringssyfte ska införas även i Bemanningsavtalet och i Samhallavtalet.

Förbundsstyrelsen föreslår mot denna bakgrund kongressen besluta att överlämna motionen till avtalsrådet.